

Prof.dr Duško Vejnović, redovni profesor Univerziteta u Banjoj Luci, predsjednik Evropskog defendologija centra Banja Luka i glavni i odgovorni urednik naučnih časopisa Defendologija i Sociološki diskurs

POZIV NA “JEDINSTVO” POZICIJE I OPOZICIJE U REPUBLICI SRPSKOJ

Tamo gdje samo jedan vjetar piri i borovi ukrivo rastu

„I suprotno mišljenje mora se smatrati mogućnim kada se odustane od saznanja jedne apsolutne vrijednosti.“

Hans Kelzen

Preliminarni rezultati izbora su poznati. Poziv na jedinstvo pozicije i opozicije u Republici Srpskoj nakon izbora trebao bi biti formulisan oko zajedničkih nadstranačkih interesa, ekonomske stabilnosti i zaštite nadležnosti Republike Srpske, bez obzira na to koje stranke će formirati izvršnu vlast. Neophodno će biti obezbijediti kvalitetan parlamentarni nadzor izvršne vlasti i nezavisnost pravosudnih institucija, policijskih organizacija i bezbjednosnog sektora u cjelini.

U političkom diskursu BiH i Republike Srpske, pozivi na "srpsko jedinstvo" najčešće dolaze od vladajućih struktura predvođenih SNSD-om, posebno u kontekstu zajedničkog nastupa na nivou institucija Bosne i Hercegovine u Sarajevu. S druge strane, opozicija ovakve pozive nerijetko posmatra s oprezom, zahtijevajući jasnu distancu od vladajuće koalicije u unutrašnjoj politici, što nije dobro rješenje i treba sva pitanja jedinstveno usaglasiti u institucijama Republike Srpske. Konstruktivan poziv na jedinstvo, kako bi bio prihvaćen od obje strane (pozicije i opozicije) i društva kao cjeline, treba da sadrži sljedeće ključne elemente:

1. Fokus na ekonomske i socijalne reforme

Poziv se ne smije svesti na raspodjelu fotelja, već na rješavanje stvarnih problema građana:

- Zaustavljanje odlaska stanovništva: Kreiranje zajedničkog programa za podršku mladima i zapošljavanje.
- Ekonomska stabilnost: Usklađivanje politika za rasterećenje privrede, privlačenje investicija i poboljšanje životnog standarda.

- Reforma pravosuđa i borba protiv korupcije: Pitanja oko kojih opozicija najviše insistira, a koja su ključna za funkcionalno društvo. Ovo pitanje zajednički mora riješiti pozicija i opozicija putem institucija sistema Republike Srpske.

2. Zaštita ustavnih nadležnosti unutar dejtonske BiH

Ovo je tradicionalna tačka spajanja političkih aktera u Republici Srpskoj. Poziv na jedinstvo u Sarajevu treba formulisati kroz:

- Koordinisan nastup u zajedničkim institucijama BiH: Konsenzus o ključnim nacionalnim i entitetskim pitanjima na državnom nivou kako se ne bi preglasavali interesi Republike Srpske.
- Evropski put: Fokusiranje na ispunjavanje uslova za pristupanje Evropskoj uniji, što je deklarativni cilj većine političkih partija. Po ovom pitanju treba se jedinstveno opredjeliti i u duhu opredjeljenja da se ponašaju svi akteri u političkoj arena i institucijama Sistema.

3. Poštovanje demokratskih uloga pozicije i opozicije

Jedinstvo ne znači jednoumlje. Poziv mora uvažiti da je postojanje snažne opozicije stub demokratije:

- Civilizovan politički dijalog: Smanjenje zapaljive retorike, uvreda, govora mržnje i etiketiranja u Narodnoj skupštini Republike Srpske.
- Institucionalna kontrola: Omogućavanje opoziciji i poziciji da kroz skupštinske odbore i mehanizme vrši nadzor nad radom Vlade, čime se jača transparentnost i odgovornost svih aktera u sistemu odlučivanja.

Pozivamo sve političke aktere koji su dobili povjerenje građana na proteklim izborima da izbornu kampanju i partijske interese ostave iza sebe. Republici Srpskoj je u ovom izazovnom ekonomskom i političkom trenutku potrebno jedinstvo oko ključnih pitanja – ekonomske stabilnosti, očuvanja ustavnih nadležnosti i kreiranja boljih uslova za život naših građana.

Jedinstvo ne znači brisanje političkih razlika niti ukidanje zdrave kritike. Pozivamo i poziciju i opoziciju na institucionalni dijalog u Narodnoj skupštini Republike Srpske, gdje ćemo zajednički raditi na zakonima koji donose napredak, dok će opozicija imati punu slobodu i pravo da kontroliše rad

izvršne vlasti. Naš zajednički imenilac (pozicije i opozicije) mora biti odgovornost prema narodu koji ih je birao.